

همایش ملی چالش‌های مدیریت و رهبری در سازمانهای ایرانی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات اصفهان ۱۴ تیر ماه ۱۳۸۹

ارائه روش کاربردی برای پذیرش فناوری های ICT توسط سازمان‌ها

سعید فلاح نفتشی

دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)

هادی خسروآبادی

دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی سیستم‌های اقتصادی اجتماعی

، مؤسسه عالی آموزش و پژوهش، مدیریت و برنامه‌ریزی

E-mail: sft537@gmail.com

چکیده

مدیریت فناوری یک مبحث بین‌رشته‌ی است که علوم، مهندسی و مدیریت را بهم پیوند می‌زند. در عصر کنونی با تحولات بسیار سریع در فناوری‌ها، مدیریت آن یکی از مهم‌ترین چالش‌های مدیریت و رهبری در سازمانهای ایران محسوب می‌شود. یکی از مهم‌ترین پرسش‌هایی که مدیران در این رابطه با آن مواجهند، تصمیم‌گیری درخصوص پذیرش فناوری مناسب از میان گزینه‌های موجود به گوانه است که ضمن اقتصادی بودن در طول دوره عمر فناوری، به نیازهای سازمان به بهترین نحوه پاسخ دهد. پرسش در مورد فناوری‌های اطلاعات که با سرعت بیشتری نسبت به سایر فناوری‌ها تغییر می‌کنند بسیار جدی‌تر مطرح است. در این مقاله با استفاده از مطالعات یکی از مهم‌ترین سازمانهای فعال در حوزه فناوری اطلاعات در سطح بین‌المللی و همچنین مطالعات صورت گرفته در داخل کشور، به ارائه ابزاری کاربردی جهت پذیرش فناوری مناسب برای پاسخگویی به این ضرورت مدیران فناوری سازمانها پرداخته شده است.

واژه‌های کلیدی: مدیریت فناوری، چرخه عمر فناوری، نمودار سطح اغراق‌آمیز بودن، نمودار Hype، ماتریس اولویت

پذیرش فناوری

۱- مقدمه

در عصر کنونی با تحولات بسیار سریع در فناوری‌ها، مدیریت آن یکی از مهم‌ترین چالش‌های در رهبری و مدیریت سازمانهای ایران محسوب می‌شود. یکی از مهم‌ترین پرسش‌هایی که مدیران در این رابطه با آن مواجهند، تصمیم‌گیری درخصوص پذیرش فناوری مناسب از میان گزینه‌های موجود به گونه‌ای است که ضمن اقتصادی بودن در طول دوره عمر فناوری، به نیازهای سازمان به بهترین نحوه پاسخ دهد. در علم مدیریت فناوری روش‌های متعددی برای این منظور وجود دارد در این مقاله به ارائه روش کاربردی جهت پذیرش فناوری مناسب برای پاسخگویی به این ضرورت مدیران فناوری سازمانها پرداخته شده است.

برای واژه فناوری تعاریف مختلفی ارائه شده است که در ذیل به برخی از این تعاریف اشاره شده است

همایش ملی پالشماهی مدیریت و رهبری در سازمانهای ایرانی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات اصفهان ۱۴ تیر ماه ۱۳۸۹

- فناوری را می‌توان دانش، محصولات، فرآیندها، ابزارها، روش‌ها و سیستم‌هایی تعریف کرد که برای ساخت کالاها و ارائه خدمات استفاده می‌شوند. به عبارت ساده فناوری عبارت است از روش انجام کارها.^[۱]
- فناوری به مفهوم بکارگیری دانش علمی برای حل مشکلات توسعه یک جامعه است.^[۱]
- فناوری یعنی بکارگیری خلاقانه دانش، ادراک و مهارت در طراحی و ساخت محصولات پرکیفیت.^[۲]
- فناوری، سیستمی است برای تبدیل دانش فنی به محصولات تجاری.^[۳]

۱- انواع فناوری

فناوری را از ابعاد مختلف می‌توان به انواع زیر تقسیم‌بندی نمود.

۱-۱- از لحاظ ماهیت

- فناوری تنها به تجهیزات سخت‌افزاری اطلاق نمی‌شود؛ بلکه فناوری از سه جزء وابسته به یکدیگر تشکیل شده است.^[۵]
- **سخت افزار:** ساختار فیزیکی و آرایش منطقی تجهیزات یا ماشین‌آلاتی که قرار است برای انجام وظایف مورد استفاده قرار بگیرند. نکته مهمی که در این زمینه وجود دارد این است که سخت افزار تنها جزئی از فناوری است و تنها با خرید و انتقال فیزیکی سخت افزار، فناوری انتقال نمی‌یابد.
- **نرم افزار:** دانش نحوه استفاده از سخت افزار برای انجام وظایف. همانطور که در بالا گفته شد برای انتقال فناوری دانش نحوه استفاده از آن نیز اهمیت دارد.
- **مغز افزار:** دلایل استفاده از فناوری به شیوه‌ای خاص (توجهی فنی). حتی با انتقال سخت افزار و نرم افزار نمی‌توان ادعا کرد که انتقال فناوری رخ داده است. بلکه دلایل استفاده از این فناوری به شیوه‌ای که قرار است مورد استفاده قرار گیرد نیز باید مدنظر قرار گیرد تا بتوان به درستی انتقال فناوری اطمینان حاصل کرد.

علاوه بر سه جزء فوق ، جزء چهارمی را نیز باید بطور مستقل مورد توجه و بررسی قرار داد. زیرا این سطح تمام سطوح موقیتی های فناوری را در بر می‌گیرد:

- **دانش افزار:** دانش یا مهارت فنی فراگرفته شده یا کسب شده درباره نحوه درست انجام کارها.

علاوه بر موارد فوق می‌توان فناوری سیستم به شرح زیر را نیز اضافه کرد:

- **فناوری سیستم^۱:** دانش طراحی و یکپارچه سازی انواع سخت افزار و نرم افزار در قالب یک سیستم اهمیت این فناوری در سیستم‌های بزرگ و پیچیده بیشتر آشکار می‌شود.

^۱ سازمان همکار و توسعه اقتصادی، OECD

^۲ یکی از مجتمع ملی انگلستان

^۳ گاگانی، نویسنده هندی

همایش ملی پالشماهی مدیریت و رهبری در سازمانهای ایرانی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات اصفهان ۱۴ تیر ماه ۱۳۸۹

۱-۱-۲- انواع فناوری از لحاظ میزان پیچیدگی

براین اساس فناوری به دسته‌های زیر تقسیم بندی می‌شود.^[۲]

• فناوری پیشرفته^۰: به فناوری‌های مدرن یا پیچیده اطلاق می‌شود. چنین فناوری در اختیار کشورهای محدودی بوده و دستیابی به آن برای توسعه سایرین ممکن نیست. به عنوان مثال فناوری تولید سوت هسته‌ای، فناوری تولید ریزتراسه و نیمه‌هادی‌ها.

• فناوری بسیط^۱: واژه فناوری بسیط به آن دسته از فناوری‌های اطلاق می‌شود که در بخش‌های گسترده‌ای از جامعه گسترده شده‌اند. این نوع فناوری‌ها دارای پیچیدگی خاصی نیستند.

• فناوری متوسط^۷: شامل مجموعه گسترده‌ای از فناوری‌ها است که بین فناوری‌های پیشرفته و بسیط قرار می‌گیرند. این واژه به فناوری‌های بالغی اطلاق می‌شود که در مقایسه با دیگر فناوری‌ها، بیشتر و راحت‌تر تحت تاثیر انتقال فناوری قرار می‌گیرد. علاوه بر سه سطح فوق، گروه دیگری از فناوری‌ها تحت عنوان «فناوری عام» با تعریف زیر وجود دارد.

• فناوری عام^۸: این نوع فناوری‌ها جنبه زیرساختی و پایه‌ای دارد و در گستره وسیعی از صنایع کاربرد دارند. فناوری عام می‌تواند خود در هر یک از ۳ دسته فوق طبقه‌بندی شود. در ادامه به پنج فناوری عام بسیار مهم اشاره می‌شود:

- فناوری ساخت قطعات الکترونیک
- فناوری مواد پیشرفته
- فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT)
- فناوری‌های انتقال نیروی محرکه
- فناوری‌های تولید (اتوماسیون)

موضوع بحث این مقاله فناوری‌های ICT و تصمیم‌گیری برای اخذ آن می‌باشد. براساس دسته‌بندی فوق این فناوری جزء فناوری‌های عام طبقه‌بندی می‌شود.

۲- تصمیم‌گیری برای انتخاب فناوری ICT مناسب سازمان

در اینجا به معرفی یک روش ۳ مرحله‌ای برای پذیرش فناوری‌های ICT مناسب توسط سازمان‌ها پرداخته می‌شود. تصویر زیر مدل تصمیم‌گیری در این زمینه را نمایش می‌دهد:

^۰ System tech.

^۱ High Tech.

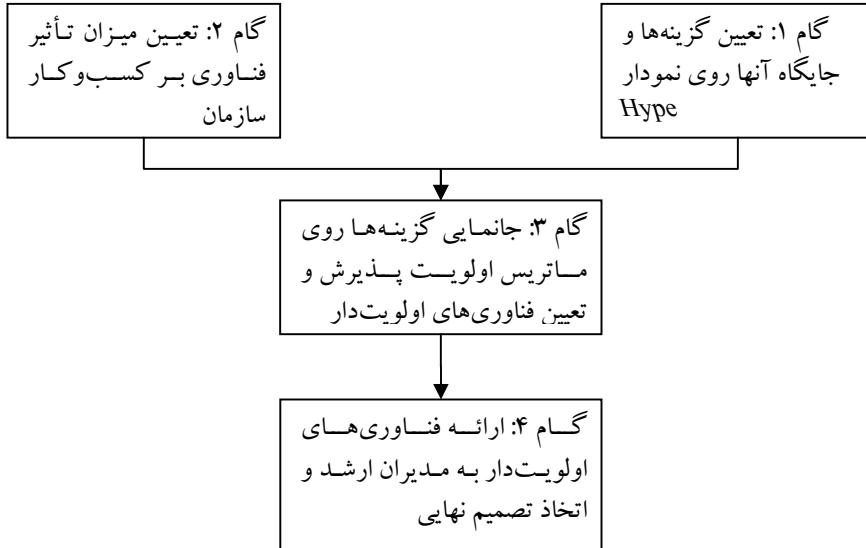
^۲ Low Tech.

^۳ Medium Tech.

^۴ General Tech.

همایش ملی پالشماهی مدیریت و رهبری در سازمانهای ایرانی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات اصفهان ۱۴ تیر ماه ۱۳۸۹

قبل پرداختن به مدل بالا لازم است در ابتدا برخی مفاهیم کلیدی در این روش اشاره شود.

نمودار چرخه عمر (بلوغ) فناوری

فناوری با یک اختراع و ابداع که نتیجه تحقیق و توسعه است، حیات خود را آغاز می‌کند.^[۲] این اختراع یا ابداع پس از تجاری شدن به بازار معرفی می‌شود. پس از قبول محصول در بازار، در صورت جلب رضایت مصرف کنندگان، آرام آرام سهم بیشتری از بازار را به خود اختصاص می‌دهد تا اینکه به مرحله بلوغ می‌رسد. در این مرحله محصول به بیشترین سهم بازار خود دست پیدا می‌کند و عرضه کنندگان تلاش می‌کنند تا از طریق رفع معایب و افزودن قابلیت‌های بیشتر به محصول سهم بازار را حفظ کرده و طول دوره بلوغ را افزایش دهند. پس از مدتی محصول قدیمی شده و محصولات جایگزین بهتری وارد بازار می‌شوند.^[۳] در این مرحله محصول قدیمی اندک اندک سهم بازار خود را از دست داده و محصول جدید جای آنرا می‌گیرد.

براساس تعریف موسسه Gartner می‌توان چرخه عمر فناوری‌ها را از پیدایش تا خروج از بازار را به مراحل زیر تقسیم‌بندی کرد:

[۵]

- فناوری نوزاد^۹: این فناوری‌ها در مرحله تحقیقات و در حد نمونه‌های آزمایشگاهی و بیشتر در مراکز تحقیقاتی یافت می‌شوند.
- فناوری نوظهور^{۱۰}: این فناوری نسل اول در نوع خود محسوب می‌شود. بصورت محدود و آزمایشی توسط صنایع پیشرو استفاده می‌شود و دارای قیمت بالایی هستند. از دیگر ویژگی‌های این فناوری‌ها نیاز به سفارشی‌سازی زیاد است که هزینه استفاده از آن‌ها را افزایش می‌دهد.
- فناوری در حال بلوغ^{۱۱}: این فناوری نسل دوم در نوع خود محسوب می‌شود. قابلیت‌های این فناوری در حال بلوغ و قیمت آن در حال نزول است و نیازمند سفارشی‌سازی کمتری است.

^۹ Embryonic Tech.

^{۱۰} Emerging Tech.

^{۱۱} Adolescent Tech.

همایش ملی پالشماهی مدیریت و رهبری در سازمانهای ایرانی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات اصفهان ۱۴ تیر ماه ۱۳۸۹

- فناوری نوبالغ^{۱۲}: این فناوری نسل سوم در نوع خود محسوب می‌شوند. در این مرحله فناوری آزمایش خود را پس داده و فروشنده‌گان، تأمین کننده‌گان و استفاده‌کننده‌گان آن به سرعت در حال رشد هستند. قیمت در این مرحله همچنان نزول می‌کند ولی در حال ثبیت است.
- فناوری بالغ^{۱۳}: در این مرحله فناوری، فروشنده‌گان و تأمین کننده‌گان ثبیت شده و گسترش نمی‌یابند. تعداد محدودی تأمین کننده در بازار وجود دارد.
- فناوری موروثی^{۱۴}: در این مرحله فناوری مناسب بهبود و توسعه نیست، ولی هزینه‌های انتقال به فناوری جدید مانع جایگزینی آن می‌شود. در این مرحله تمرکز تأمین کننده روی درآمدهای حاصل از نگهداری است.
- فناوری در حال خروج^{۱۵}: این فناوری‌های کمتر استفاده می‌شود. تنها بازار دست دوم و کارکرده آن‌ها فعال است و محصول جدیدی وارد بازار نمی‌شود.^[۸] جدول شماره (۱) خلاصه مطالب ذکر شده را نمایش می‌دهد:

جدول شماره ۱. انواع فناوری‌ها از لحاظ میزان بلوغ

سطح بلوغ	ویژگی‌ها	وضعیت بازار
فناوری نوزاد	در آزمایشگاه و در حد نمونه‌های آزمایشی	-
فناوری نوظهور	تجاری شدن توسط تأمین کننده‌گان و ورود به بازار استفاده آزمایشی و بهبود و توسعه توسط صنایع پیشرو	-سل اول، -قیمت بالا -نیاز به سفارشی‌سازی زیاد
فناوری در حال بلوغ	توانمندی‌ها فناوری در حال بلوغ است. گیرندگان اولیه فناوری در ک کاملاً از فناوری ندارند.	-سل دوم -نیاز به سفارشی‌سازی کمتر -نزول قیمت
فناوری نوبالغ	فناوری ازمایشات خود را پس داده است. تأمین کننده‌گان و استفاده کننده‌گان فناوری در حال افزایش هستند.	-سل سوم -شناخته شده‌تر -ازیاد تأمین کننده‌گان
فناوری بالغ	فناوری در بازار ثبیت شده است. تعداد تأمین کننده‌گان تغییر چندانی نمی‌کند.	-حضور چندین تأمین کننده غالب در بازار -قیمت ثبیت شده
فناوری موروثی	از طرفی فناوری برای بهبود و توسعه مناسب نیست و از طرف دیگر هزینه‌های انتقال مانع از جایگزینی آن می‌شود.	-تمرکز بر درآمد حاصل از نگهداری

^{۱۲} Early Mainstream

^{۱۳} Mature mainstream

^{۱۴} Legacy

^{۱۵} Obsolete

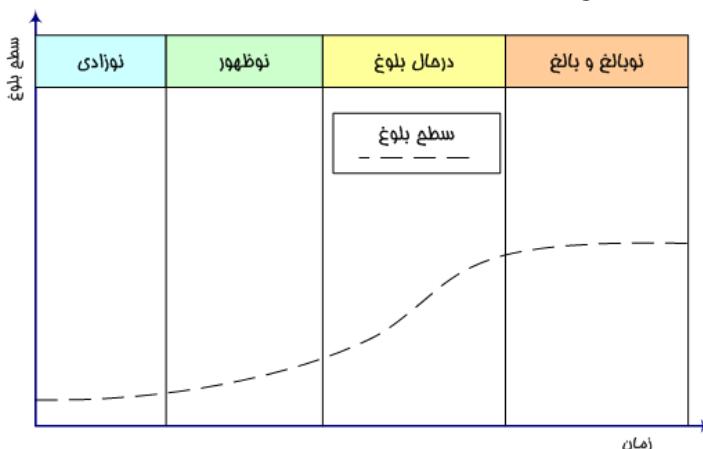
همایش ملی چالش‌های مدیریت و رهبری در سازمان‌های ایرانی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات اصفهان ۱۴ تیر ماه ۱۳۸۹

وضعیت بازار	ویژگی‌ها	سطح بلوغ
-بازار دست دوم و کارکرده	بندرت استفاده می‌شود. محصول جدیدی وارد بازار نمی‌شود.	فناوری در حال خروج

مأخذ: گارتنر، ۲۰۰۹

در شکل (۱) بخشی از نمودار میزان بلوغ فناوری نمایش داده شده است:

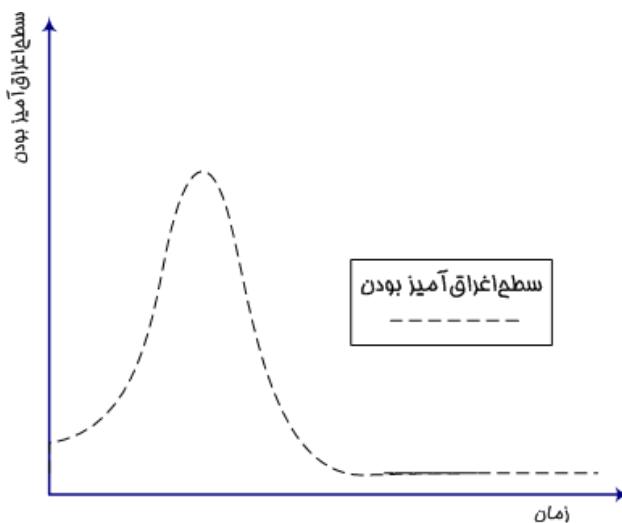

شکل ۱: نمودار بلوغ فناوری‌ها

محور افقی زمان و محور عمودی سطح بلوغ فناوری را نمایش می‌دهد.

• نمودار چرخه Hype

موسسه Gartner مفهوم ستی چرخه عمر یا بلوغ فناوری را با مفهوم دیگری به نام نمودار سطح اغراق‌آمیز بودن ترکیب و نموداری به نام چرخه Hype را ابداع کرده است.^[۱] این نمودار ابزاری را برای تصمیم‌گیری در خصوص پذیرش فناوری‌های جدید در اختیار می‌گذارد.

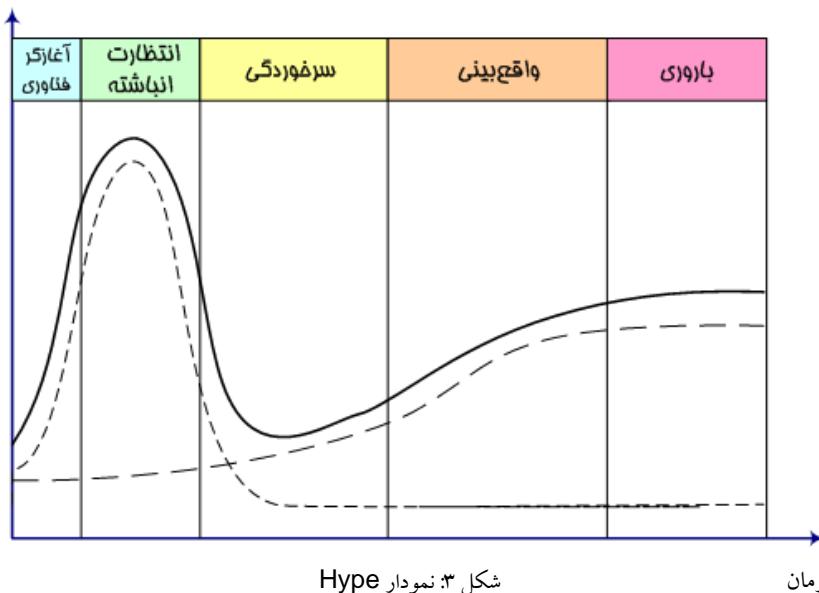
شکل ۲: نمودار سطح اغراق‌آمیز بودن فناوری در طول دوره عمر

همایش ملی چالش‌های مدیریت و رهبری در سازمان‌های ایرانی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات اصفهان ۱۴ تیر ماه ۱۴۰۹

نمودار فوق بیانگر نحوه برخورد افراد با نوآوری است. هیجان یک عامل روانشناسی در انسان‌ها است که به سرعت آغاز شده و به یک نقطه اوج می‌رسد و ناگهان سقوط می‌کند(نمودار فوق). در حالیکه بلوغ واقعی به آرامی و از گذار استفاده و بهبود و توسعه حاصل می‌شود. ترکیب این دو نمودار منجر به چرخه سطح غلونمایی می‌شود. چرخه Hype در تصویر زیر نمایش داده شده است: (شکل ۳)

میزان پدیداری

زمان

محور افقی نمودار زمان و محور عمودی میزان پدیداری فناوری در بازار را نمایش می‌دهد. حاصل برخورد این دو نمودار حاصل تقاطع این دو نمودار، چرخه عمر فناوری را به ۶ مرحله به شرح زیر تقسیم می‌کند:

- ۱- آغاز یا ظهور فناوری
- ۲- انباشت انتظارات
- ۳- سرخوردگی
- ۴- واقعیت
- ۵- باروری
- ۶- خروج

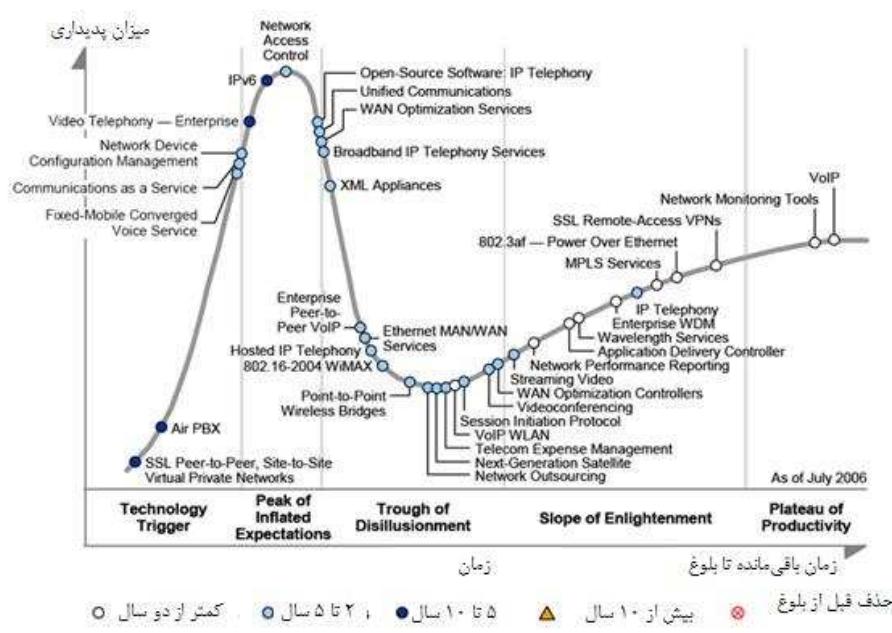
مفهوم کلی این نمودار این است که در آغاز دوره عمر هر فناوری، به دلیل جدید و ناشناخته بودن، انتظارات از آن زیاد است. این انتظارات باعث ایجاد تقاضای بیش از حد از محصول می‌شود، ولی با توجه به نابالغ بودن، فناوری قادر نیست به همه انتظارات پاسخ دهد. در نتیجه ناگهان انتظارات از آن شدیداً کاهش پیدا می‌کند(سرخوردگی). اما فناوری مسیر بلوغ خود را به تدریج طی کرده، نواقص برطرف و بر توانمندی‌های آن افزوده می‌شود. در این دوره تقاضای آگاهانه از محصول افزایش یافته(بلوغ) و فناوری به بلوغ می‌رسد. [۷، ۹]

همایش ملی پالشماهی مدیریت و رهبری در سازمانهای ایرانی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات اصفهان ۱۴۰۹ تیر ماه ۱۳۸۹

۲- گام اول: تعیین گزینه‌ها و جایگاه آنها روی نمودار Hype

مؤسسه‌ای که زمینه آینده‌نگاری و پیش‌بینی فناوری فعالیت می‌کند معمولاً گزارشاتی را در خصوص وضعیت آتی فناوری‌ها منتشر می‌نمایند. یکی از مؤسسه‌ای معتبر در این زمینه مؤسسه گارتنر می‌باشد. این مؤسسه سالانه وضعیت فناوری‌های ICT را در ۳ حوزه کلی ICT شامل «ارتباطات و خدمات»، «زیرساخت و عملیات» و «نرم‌افزار و کاربردها» منتشر می‌کند. هر حوزه خود از چندین زیر مجموعه تشکیل شده است. همچنین برخی فناوری‌ها با توجه به ماهیت چندگانه خود ممکن است در بیش از یک دسته قرار بگیرند. به عنوان نمونه جایگاه فناوری‌های «شبکه و ارتباطات» روی چرخه Hype برای سال ۲۰۰۹ توسط مؤسسه Gartner شکل شماره [۸] آمده است.

شکل ۴: وضعیت
فناوری‌های شبکه و
ارتباطات روی
نمودار Hype

مأخذ: گارتنر، ۲۰۰۹

علاوه بر جایگاه
فناوری‌ها روی نمودار
چرخه اطلاعات
دیگری که در این نمودار
گنجانده شده است، مدت
زمان باقی مانده تا بلوغ

زمان باقی مانده تا بلوغ
حذف قبل از بلوغ ● بیش از ۱۰ سال ▲ کمتر از دو سال
● ۵ تا ۱۰ سال ● ۲ تا ۵ سال ● ۱ تا ۱ سال ● کمتر از ۱ سال

زمان باقی مانده تا بلوغ
سرعت حرکت و بلوغ فناوری‌های مختلف متفاوت است. برخی فناوری‌ها طی مدت کوتاهی فاصله مرحله ظهور تا بلوغ را می‌پیمایند و برخی دیگر به دلیل پیچیدگی فناوری یا مهیا نبودن فناوری‌های پایه‌ای مورد نیاز برای آنها زمان طولانی برای بالغ شدن نیاز دارند. از این رو آنچه که به عنوان ورودی تصمیم‌گیری برای پذیرش فناوری اهمیت دارد، مدت زمان باقی مانده تا بلوغ می‌باشد. [۸]

براساس نمودار فوق فناوری‌های مانند corporatve blogging و Web در کمتر از دو سال بالغ می‌شوند. فناوری اول روی نمودار Hype در مرحله واقع‌بینی و دومی در مرحله سرخوردگی قرار دارد. فناوری‌هایی مانند معماری سرویس گرا (SOA)، ویدئویی برخط (Online Video) و قرائت‌گر کتاب‌های الکترونیکی (Ebook Reader) با اینکه در مراحل مختلفی روی نمودار Hype قرار دارند، بین ۲ تا ۵ سال زمان برای بلوغ نیازدارند. فناوری‌های تشخیص صدا (speech Recognition) نیز با اینکه روی نمودار hype جلوتر از سایر فناوری‌ها می‌باشد به اندازه فناوری منبع تغذیه بی‌سیم که روی نمودار hype در مرحله ظهور قرار دارد بین ۵ تا ۱۰ سال زمان تا بلوغ نیاز دارند.

همایش ملی پالشماهی مدیریت و رهبری در سازمانهای ایرانی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات اصفهان ۱۴ تیر ماه ۱۳۸۹

۲-۲-گام دوم: تعیین میزان تأثیرگذاری فناوری روی کسب و کار سازمان

میزان تأثیرگذاری فناوری روی کسب و کار سازمان یکی دیگر از ورودی‌های تصمیم‌گیری برای پذیرش فناوری با استفاده از ماتریس اولویت پذیرش فناوری می‌باشد. جهت تعیین این موضوع می‌توان از مدیران و مشاورین ذیصلاح سازمان نظر خواهی کرد. در این خصوص مدیران یا مشاورین ذیصلاح افرادی هستند که ضمن تسلط نسبت به کسب و کار سازمان دارای دانش کافی در خصوص فناوری‌های ICT که در کسب و کار سازمان کاربرد دارد باشند.

جهت اخذ نظرات ایشان روش‌های مختلفی مانند استفاده از پرسشنامه، روش دلفی و طوفان مغزی وجود دارد. استفاده از هریک از روش‌ها بسته به شرایط سازمان متفاوت است. در سازمان‌های کوچک‌تر که امکان برگزاری جلسات طوفان مغزی وجود دارد، این روش پیشنهاد می‌شود. در سازمان‌های بزرگ‌تر که تعداد نظر دهنده‌گان بیشتر است یا زمان ایشان محدودتر است، استفاده از روش‌های پرسشنامه یا دلفی پیشنهاد می‌شود.

در هر صورت لازم است که ابتدا گزینه‌های مختلف شناسایی و موارد کاربرد آنها به طور دقیق تعیین گردد. سپس موارد احتمالی تأثیرگذاری گزینه‌ها بر کسب و کار سازمان تعیین و طی جلسه یا از طریق پرسشنامه در اختیار تصمیم‌گیرندگان قرار گیرد.

۲-۳-گام سوم: جانمایی گزینه‌ها روی ماتریس اولویت فناوری و تعیین فناوری‌های اولویت‌دار

موسسه Gartner برای تعیین اولویت پذیرش فناوری‌ها توسط سازمان‌ها، ماتریسی تحت عنوان «ماتریس اولویت» را ابداع کرده است. در این ماتریس نحوه تأثیرگذاری هریک از فناوری‌ها روی کسب و کار سازمان‌ها و نیز مدت زمان پیش‌بینی شده برای بالغ شدن براساس چرخه Hype ترکیب شده است.^[۱]

جدول شماره (۲) ماتریس اولویت فناوری‌های این حوزه را نمایش می‌دهد.

جدول شماره ۲. ماتریس اولویت فناوری‌های شبکه و ارتباطات

زمان تا بلوغ				میزان تأثیر در کسب و کار
بیش از ۱۰ سال	۵ تا ۱۰ سال	۲ تا ۵ سال	کمتر از ۲ سال	
• Air PBX • SSL Peer-to-Peer, Site-to-Site Virtual Private Networks	• IP Telephony • Unified Communications			نیزه پیش
	• Ethernet MAN/WAN Services • Fixed-Mobile Converged Voice Service Hosted IP Telephony • Network Access Control • Session Initiation Protocol • Telecom Expense Management • XML Appliances		• Application Delivery Controller • VoIP	نیزه

همایش ملی پالشماهی مدیریت و رهبری در سازمانهای ایرانی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات اصفهان ۱۴۰۹ مهر ماه ۱۴۰۹

	<ul style="list-style-type: none"> • ۸۰۲.۱۶-۲۰۰۴ WiMAX • Broadband IP Telephony Services • Communications as a Service • Enterprise Peer-to-Peer VoIP • Network Device Configuration Management • Network Outsourcing • Next-Generation Satellite • Open-Source Software: IP Telephony • Point-to-Point Wireless Bridges • Streaming Video • Videoconferencing • WAN Optimization Controllers • WAN Optimization Services 	<ul style="list-style-type: none"> • ۸۰۲.۳af - Power Over Ethernet • Enterprise WDM • MPLS Services • Network Performance Reporting • SSL Remote-Access VPNs • VoIP WLAN • Wavelength Services 	۱۵
	<ul style="list-style-type: none"> • IPv۶ • Video Telephony - Enterprise 	 Network Monitoring Tools	۱۲

مأخذ: ۳۰۰۹ Gartner

در این ماتریس محور عمودی میزان اثرگذاری فناوری‌ها روی کسب‌وکار سازمان را بیان می‌کند، در حالیکه محور افقی زمان باقی‌مانده تا بلوغ فناوری را بیان می‌کند. برای میزان اثرگذاری ۴ سطح «مت حول کننده»، «زیاد»، «متوسط»، «کم» و برای زمان باقی‌مانده تا بلوغ هم ۴ سطح «کمتر از دو سال»، «۲ تا ۵ سال»، «۵ تا ۱۰ سال» و «بیش از ۱۰ سال»، در نظر گرفته شده است. براین اساس هرچه فناوری به گوشه بالا و سمت راست ماتریس نزدیک‌تر باشند، یعنی هم به بلوغ نزدیک‌تر بوده و هم اثرات عمده روی کسب‌وکار داشته باشند، اولویت بیشتری برای سرمایه‌گذاری دارند. از طرف دیگر هرچه فناوری‌ها زمان بیشتری تا بلوغ داشته یا اثرات کمتری روی کسب‌وکار داشته باشد، اولویت پایین‌تری برای سرمایه‌گذاری دارند.^{۱۹}

۴-۴-گام چهارم: ارائه فناوری‌های اولویت‌دار به مدیران ارشد و اتخاذ تصمیم نهایی

در نهایت با وارد کردن گزینه‌ها در ماتریس اولویت پذیرش فناوری، می‌توان گزینه‌های اولویت‌دار را تعیین و به مدیران ارشد سازمان جهت تصمیم‌گیری نهایی معرفی نمود.

۳-نتیجه‌گیری و پیشنهادات

با توجه به تغییرات سریع فناوری‌های ICT و هزینه‌های زیادی که جهت سرمایه‌گذاری در آنها در سازمان‌های مختلف انجام می‌شود، اتخاذ تصمیم صحیح چه در خصوص پذیرش نوع فناوری و چه در خصوص زمان این پذیرش برای سازمان‌ها دارای اهمیت بالایی است. از این روح وجود یک ابزار و روش تصمیم‌گیری کاربردی که هم سریع بوده و هم دقیق باشد، می‌تواند در این زمینه راهگشا باشد. در این مقاله به ارائه یک روش ساده و کاربردی جهت تصمیم‌گیری برای پذیرش فناوری‌های ICT موردنیاز سازمان‌ها پرداخته شده است. در این روش پس از مشخص کردن گزینه‌های فناوری، لازم است جایگاه آنها را روی چرخه Hype تعیین گردد. مؤسسه‌ای که در زمینه آینده‌نگاری و پیش‌بینی فناوری فعالیت می‌کند معمولاً اینکار را می‌نمایند. به عنوان نمونه مؤسسه گارتner سالانه جایگاه فناوری‌های مختلف و مدت زمان باقی‌مانده تا بلوغ آنها را روی چرخه Hype منتشر می‌نماید. در گام بعدی لازم است که میزان

همایش ملی پالشماهی مدیریت و رهبری در سازمانهای ایرانی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات اصفهان ۱۴ تیر ماه ۱۳۸۹

تأثیرگذاری فناوری بر کسب و کار سازمان تعیین گردد. اینکار با نظر خواهی از مدیران سازمان که دارای اشراف کافی در دو بعد کسب و کار و فناوری هستند انجام می شود. در نهایت با تعیین جایگاه فناوری های مختلف در ماتریس اولویت پذیرش فناوری، گزینه های اولویت دار تعیین و جهت اتخاذ تصمیم نهایی به مدیران ارشد سازمان ارائه می گردد.

فهرست منابع

۱. طارق خلیل، ۱۳۸۲، مترجم: سید محمد اعرابی، مدیریت تکنولوژی: رمز موفقیت در رقابت و خلق ثروت ، دفتر پژوهش‌های

فرهنگی

۲. هانس ثامهاین، ۱۳۸۵، مترجم: سید کامران باقری، مرتضی رضاپور و سیدهادی کمالی، مدیریت تکنولوژی در سازمانهای

تکنولوژی - بنیان، موسسه خدمات فرهنگی رسا

۳. غلامرضا ملکزاده، ۱۳۸۶، مدیریت استراتژیک تکنولوژی، موسسه خدمات فرهنگی رسا

۴. سید سروش قاضی نوری، ۱۳۸۷، ارزیابی تکنولوژی: ابزار کمک به سیاست گذاری، مرکز صنایع نوین

۵. حسین احمدی، ۱۳۸۶، مدیریت تکنولوژی و توسعه، مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران

۶. Hype cycle for Networking and communications ۲۰۰۶, Gartner research, ۱۱th july ۲۰۰۹

۷. Hype cycle for wireless Networking ۲۰۰۶, Gartner research, ۱۱th july ۲۰۰۹

۸. Hype cycle for information security ۲۰۰۶, Gartner research, ۱۰th july ۲۰۰۹

۹. The Network Wolrd ۲۰۰, ۲۰۰۹, <http://www.networkworld.com>

۱۰. Data Center LifeCycle Management: A Comprehensive Solution for the Life of Your Data Center,
www.collectivetech.com